Fra venstre førsteforfatter Eva Muriel Kibsgaard Nordberg og medforfattere Helge Skirbekk og Morten Magelssen.
Foto: privat

MIN FØRSTE PUBLIKASJON

Reservasjon – tilpasning eller trussel?

Fastleger som reserverer seg mot å henvise til abort er opptatt av å ivareta kvinnens rettigheter.

Skal fastleger ha mulighet til å reservere seg mot å henvise til provosert abort? Dette har vært et mye debattert tema i Norge det siste året. I en ny kvalitativ studie har forskere sett nærmere på hvorfor og hvordan fastleger reserverer seg (1).

Sju fastleger som hadde valgt å reservere seg mot henvisning til abort, ble intervjuet i studien. Resultatene viste stor variasjon i den praktiske fremgangsmåten. Noen tok på seg konsultasjoner, men overlot selve henvisningen til en kollega. Andre sørget for at sekretærene satte disse pasientene direkte opp hos en annen lege. Alle legene hadde kommet frem til en løsning som de mente ivaretok både den abortsøkende kvinnens rettigheter og deres egen integritet. Legene så det som umulig å skulle handle mot sin overbevisning, men hadde likevel avfunnet seg med kompromisser i den praktiske gjennomføringen. Bak valg av fremgangsmåte lå en individuell etisk refleksjon og tilpasning. Fastlegene som valgte å ta konsultasjon med abortsøkende kvinner, følte seg trygge når det gjaldt egen formidlingsevne. De var opptatt av at deres personlige synspunkter ikke skulle påvirke kvinnen på en utilbørlig måte. Fastlegene som ikke tok konsultasjoner med abortsøkende kvinner, var mer spørrende til egen påvirkningskraft, og noen av dem opplevde det for emosjonelt utfordrende å ta slike konsultasjoner.

Reservasjon ble begrunnet særlig med livets ukrenkelighet og kristent livssyn. Legene beskrev ulike typer samvittighetskvaler: samvittigheten overfor Gud og kirke, overfor fosteret og overfor pasienten. Alle legene syntes det var utfordrende å balansere de ulike kravene til samvittigheten.

– Denne studien gir et nyansert bilde av en omdiskutert gruppe fastleger og bidrar til den etiske refleksjonen om et betent og aktuelt tema, sier Eva M. Kibsgaard Nordberg, som er førsteforfatter og medisinstudent ved Universitetet i Oslo.

Om forfatterne

Artikkelen er basert på studentoppgaven til Eva M. Kibsgaard Nordberg. Hun ble veiledet av Morten Magelssen, som er stipendiat ved Senter for medisinsk etikk, Universitetet i Oslo. Medforfatter Helge Skirbekk er seniorforsker ved Nasjonal kompetansetjeneste for læring og mestring innen helse og lærer i klinisk kommunikasjon ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo.

Kari Tveito
Tidsskriftet

Litteratur

1. Nordberg EMK, Skirbekk H, Magelssen M. Conscientious objection to referrals for abortion: pragmatic solution or threat to women's rights? BMC Med Ethics 2014; 15: 15.

Artikkelen ble publisert 26.2. 2014 i *BMC Medical Ethics*.